I sag 170/82

angående en anmodning, som Tribunal de commerce de Bourg-en-Bresse i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

OFFICE NATIONAL DE COMMERCIALISATION DES PRODUITS VITI-VINICOLES, med hjemsted i Algeriet,

sagsøger,

mod

SOCIÉTÉ À RESPONSABILITÉ LIMITÉE LES FILS D'HENRI RAMEL, selskab med begrænset ansvar, med hjemsted i Charnoz-Meximieux,

sagsøgt,

at opnå en præjudiciel afgørelse dels om fortolkningen af de fællesskabsretlige bestemmelser om fastsættelse af referencepriser og tilbudspriser franco grænse ved indførsel af vin fra et tredjeland til en EF-medlemsstat og de monetære udligningsbeløbs indvirkning på disse prisordninger, og dels om værdien i forhold til fællesskabsretten af en aftale, hvorved sagsøgte har forpligtet sig til at overføre de udbetalte monetære udligningsbeløb til sagsøgeren,

har

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

sammensat af afdelingsformanden U. Everling, dommerne Mackenzie Stuart og Y. Galmot,

generaladvokat: P. VerLoren van Themaat
justitssekretær: assisterende justitssekretær J. A. Pompe

afsagt følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb samt de indlæg, der er indgivet i medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen, kan sammenfattes således:

I — Faktiske omstændigheder og skriftsveksling

I forbindelse med leverancer af vin til selskabet »Les Fils d'Henri Ramel«, som har hjemsted i Charnoz (herefter benævnt »firmaet Ramel«) udskrev Office national de commercialisation des produits viti-vinicoles, der er en offentlig, algerisk industri- og handelsvirksomhed, som blandt andet markedsfører vine, der er produceret i Algeriet (herefter benævnt ONCV), fakturaer til firmaet Ramel på henholdsvis 623 698,90 og 72 670,35 FF som selskabet Ramel faktisk havde fået udbetalt i form af monetære udligningsbeløb.

I kontrakterne vedrørende gennemførelsen af nævnte leverancer hed det i afsnittet »priser«: »Parterne er enige om, at køberen skal indbetale ethvert monetært udligningsbeløb, der udbetales af ONIVIT, direkte på sælgerens konto på grundlag af tillægsfakturaer, der udarbejdes i dette øjemed. Da udligningsbeløbet fastsættes på indførselstidspunktet, er køberen forpligtet til at underrette sælgeren herom straks efter toldbehandlingen af vinene og til at tilstille sælgeren en kopi af det af myndighederne på bestemmelsesstedet udfærdigede 'DRANCEE'-dokument«.

Frem til 1978 overholdt firmaet Ramel kontraktbestemmelserne og indbetalte som aftalt de beløb, firmaet i medfør af ovennævnte klausul havde fået udbetalt i form af monetære udligningsbeløb.

Fra og med maj 1978 betalte firmaet den i øvrigt i kontrakterne aftalte pris, men afviste af overføre et beløb svarende til de monetære udligningsbeløb til ONCV med henvisning til, at en sådan betaling var i strid med den fællesskabsretlige ordning, navnlig med reglerne om fastsættelse af referenceprisen franco grænse, og at nævnte klausul både var ulovlig og ugyldig. Stillet over for firmaet Ramel's afvisning af fortsat at overføre de monetære udligningsbeløb, indstævnede ONCV firmaet for Tribunal de Commerce de Bourg en Bresse med påstand om betaling af de omtvistede beløb.

Ved dom af 11. juni 1982 udsatte nævnte ret sagen og besluttede at forelægge Domstolen følgende to præjudicielle spørgsmål:

»1. Kan den nationale salgsorganisation i et Maghreb-tredjeland udføre vine til en EF-medlemsstat til en importpris, der er lavere end referenceprisen, uden at der for sådanne vine opkræves told efter den nedsatte eller den fulde toldsats?

Såfremt dette spørgsmål besvares benægtende: kan salgsorganisationen — med henblik på at undgå anven-

delse af denne regel — kontraktmæssigt aftale med sin medkontrahent (importøren i en EØF-stat), at de ved inførslen modtagne monetære udligningsbeløb skal betales til salgsorganisationen, for at det efterfølgende over for Fællesskabet kan godtgøres, at fakturaprisen svarer til referenceprisen?

2. Kan de monetære udligningsbeløb, der udbetales i en EØF-stat, være indbefattet i referenceprisen?

Såfremt dette spørgsmål besvares benægtende: hvilken betydning har en aftale mellem salgsorganisationen i et Maghreb-tredjeland og en fransk importør om, at importøren er forpligtet til at overføre udligningsbeløbene til salgsorganisationen, for at det kan godtgøres, at referenceprisen er overholdt?«

Forelæggelsesdommen blev registreret på Domstolens justitskontor den 21. juni 1982.

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der afgivet skriftlige indlæg af sagsøgeren, ONCV, ved advokat Paul Arnaud, Paris, af sagsøgte, firmaet Ramel, ved advokaterne Jean og Corinne Imbach, og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Jean-Claude Séché, som befuldmægtiget.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

ONCV og firmaet Ramel blev imidlertid anmodet om inden retsmødet at besvare følgende spørgsmål:

Hvilken af nedennævnte tre ordninger var aftalt i den mellem parterne gældende kontrakt:

Ordning 1:

— i den første faktura faktureres referenceprisen franco grænse, og den franske importør betaler nævnte pris i sin helhed;

— i tillægsfakturaen fra ONCV faktureres et beløb svarende til de monetære udligningsbeløb, den franske importør har fået udbetalt af ONIVIT.

Ordning 2:

— i den første faktura faktureres referenceprisen franco grænse, men den franske importør udbetaler til eksportøren kun nævnte beløb med fradrag af en anslået del af de monetære udligningsbeløb, der udbetales efterfølgende;

— i tillægsfakturaen faktureres et beløb svarende til de monetære udligningsbeløb, den franske importør faktisk har fået udbetalt.

Ordning 3:

— i den første faktura faktureres referenceprisen franco grænse med anslået fradrag af de monetære udligningsbeløb, den franske importør senere vil få udbetalt;

— i tillægsfakturaen faktureres et beløb svarende til de monetære udligningsbeløb, importøren får udbetalt, så snart beløbenes størrelse kendes nøjagtigt.

Ved kendelse af 1. december 1982 har Domstolen i medfør af procesreglementets artikel 95, stk. 1 og 2, besluttet at henvise sagen til tredje afdeling.

II — Sammenfatning af de skriftlige indlæg for Domstolen

1. *Firmaet Ramel*, der er sagsøgt ved Tribunal de commerce de Bourg-en-Bresse, har forklaret, at i praksis udfærdigede ONCV flere fakturaer for hver udførsel, nemlig:

— en officiel faktura med angivelse af leveringsprisen for vinene, referenceprisen franco grænse til brug for importlandets toldmyndigheder;

— en »tillægs«-faktura, udfærdiget efter indførslen, og med angivelse af de monetære udligningsbeløb, som den franske erhvervsdrivende først skulle betale, når de blev udbetalt af den kompetente myndighed, og hvis størrelse ikke kunne være kendt på udførselstidspunktet.

Firmaet Ramel har anført, at til trods for den officielle fakturering var den pris, der faktisk blev forlangt ved indførslen, lavere end referenceprisen franco grænse. Denne pris nåede man kun op på, hvis importøren — efter at de indførte vine var ekspederet til frit forbrug — til ONCV udbetalte de monetære udligningsbeløb, som det kompetente organ havde udbetalt til den erhvervsdrivende ved indførslen, hvilket endog skete flere måneder senere.

Firmaet Ramel har omtalt de fællesskabsretlige bestemmelser, der efter selskabets opfattelse finder anvendelse med hensyn til referencepriser, tilbudspriser franco grænse og udligningsafgifter [1] og har derefter bemærket, at det i de forskellige forordninger, der finder anvendelse, kræves, at Algeriet overholder den fastsatte tilbudspris franco grænse under hensyntagen til de forskellige dele heraf (vinens pris, fragt, told, accessoriske udgifter), bortset fra de monetære udligningsbeløb, der af den indførende EF-medlemsstat skal ydes til importøren af vine fra de pågældende lande.

Firmaet Ramel har således bemærket, at den fremgangsmåde, ONCV anvender, er en tilsidesættelse af nævnte ordning og fører til, at der tillades indførsler af vin til en pris, der er lavere end prisen franco grænse.

Firmaet har heraf udledt, at ved at pålægge det en sådan kontrakt uden at give det mulighed for nærmere at drøfte kontraktens vilkår, har ONCV, der er et statsligt organ, som har monopol på handelen med vin, i fællesskabsretlig sammenhæng »svigagtigt vildledt firmaet«, eftersom ONCV bestemt ikke kunne være uvidende om EF-ordningen. Efter Ramel's opfattelse burde den omstændighed, at ONCV har tilsidesat EF-bestemmelserne om referencepriser, have medført, at der skulle betales told efter den fulde toldsats i den fælles, ydre toldtarif, at de særlige præferencer, der var ydet Algeriet, blev ophævet, og at strenge toldmæssige sanktioner blev bragt i anvendelse; ONCV har således begået en toldmæssig overtrædelse af EF-ordningen, en overtrædelse af straferetlig karakter, der henhører under fællesskabsretlig og national »ordre public«.

Firmaet Ramel har videre anført, at ONCV, som ikke har overholdt tilbudsprisen franco grænse, ikke efterfølgende og med henvisning til en klausul, ONCV selv har pålagt, og som er en tilsidesættelse af ufravigelige fællesskabsretlige bestemmelser, kan kræve de monetære udligningsbeløb betalt.

Firmaet Ramel har understreget, at de faktiske omstændigheder, som lå til

1 — Rådets forordning nr. 816/70 af 28. april 1970 (EFT 1970 I, s. 212, Rådets forordning nr. 974/71 af 12. maj 1971 (EFT 1971 I, s. 231), Kommissionens forordninger nr. 648/73 og 649/73 af 1. maj 1973 (EFT L 64, s. 1), Kommissionens forordning nr. 1463/73 af 30. maj 1973 (EFT L 146, s. 1).

grund for Domstolens dom af 13. februar 1980 (Office de commercialisation et d'exportation, sag 74/79, Sml. s. 239) ikke svarer til omstændighederne i denne sag, eftersom ovennævnte sag, som Domstolen skulle tage stilling til, fra starten forudsatte, at parterne overholdt referenceprisen franco grænse.

Dette er baggrunden for, at Domstolen efter firmaet Ramel's opfattelse bør besvare de stillede spørgsmål således:

— Spørgsmål 1: en salgsorganisation i et tredjeland kan ikke udføre vine til en EF-medlemsstat til en importpris, der er lavere end referenceprisen. Salgsorganisationen kan heller ikke efterfølgende over for Fællesskabet godtgøre, at den har overholdt referenceprisen i kraft af en kontraktsbestemmelse, hvorefter medkontrahenten, altså importøren i en medlemsstat, er forpligtet til at overføre de modtagne monetære udligningsbeløb til salgsorganisationen.

— Spørgsmål 2: i henhold til fællesskabsforordningerne er de monetære udligningsbeløb ikke et beløb, der medregnes ved fastsættelsen af referenceprisen franco grænse. Den franske erhvervsdrivende kan derfor ikke være retligt forpligtet til at overføre nævnte monetære udligningsbeløb til den algeriske eksportorganisation. Det tilkommer den nationale ret at drage retsvirkningerne heraf på grundlag af gældende national lovgivning.

2. *ONCV,* der er sagsøger ved Tribunal de Commerce de Bourg en Bresse, har gjort gældende, at ingen fællesskabsretlig bestemmelse er til hinder for, at eksportøren i et tredjeland lader en importør inden for Fællesskabet overføre de modtagne monetære udligningsbeløb. Således som Domstolen fastslog i dommen af 13. februar 1980 (sag 74/79, jfr. ovenfor), »[er] spørgsmålet om, hvorvidt den erhvervsdrivende, der udfører toldformaliteterne, skal betale det monetære udligningsbeløb, han har oppebåret, til sin medkontrahent, ... et kontraktretligt spørgsmål, som ikke henhører under fællesskabsretten«.

I nærværende sag ligger det imidlertid fast, at firmaet Ramel kontraktligt har forpligtet sig til at overføre de udligningsbeløb, firmaet har oppebåret, til ONCV.

ONCV har understreget, at der under ingen omstændigheder er tale om »ugyldighed på grund af ordre public«, idet ingen fællesskabsretlig bestemmelse er tilsidesat. ONCV har tilføjet, at dels er det ikke bevist, at de kontrakter, der er indgået mellem ONCV og firmaet Ramel, ikke har overholdt EF-referencepriserne, og dels, at EF-ordningerne — selv om det anerkendes, at en handel har krænket EF-bestemmelserne vedrørende referencepriser — indeholder justerende elementer, som vedrører forholdet mellem EØF og en importør inden for Fællesskabet, men som ikke direkte indvirker på det kontraktlige forhold mellem importøren og dennes medkontrahent fra et tredjeland.

Efter ONCV's opfattelse er det i øvrigt unødvendigt, at Domstolen besvarer det præjudicielle spørgsmål, således som det er formuleret. Det præjudicielle spørgsmål forudsætter nemlig dels, at de kontrakter, der er indgået mellem firmaet Ramel og ONCV, ikke nødven-

digvis overholder referenceprisen franco grænse, og dels, at en sådan manglende overholdelse medfører, at kontraktklausulen om overførsel af de monetære udligningsbeløb bliver ugyldig. Da begge disse påstande ikke er korrekte, er svaret på det præjudicielle spørgsmål, således som det er stillet, uden genstand og uden praktisk betydning.

ONCV har yderligere bemærket, at for det første er alle de omtvistede kontrakter blevet gennemført normalt, og indførslerne af algeriske vine er alle blevet frembudt på forskriftsmæssig måde for de franske toldmyndigheder, uden at det på noget tidspunkt er blevet hævdet, at EF-ordningen var tilsidesat.

Dernæst ville en eventuel tilsidesættelse af EF-referenceprisen ikke påvirke parternes kontraktlige forpligtelser. Hvis nemlig en handel gennemføres til en pris, der er lavere end referenceprisen franco grænse, ville importøren således ikke nyde godt af den toldnedsættelse på 80 %, der ydes ved indførsel af algeriske vine: importøren ville i så fald skulle betale told efter den fulde toldsats og erlægge afgifter i henhold til EF-ordningen. ONCV har understreget, at for så vidt angår spørgsmålet om indførsler berører fællesskabsretten umiddelbart kun den erhvervsdrivende, der er i forbindelse med en medlemsstats toldmyndigheder. En manglende overholdelse af referenceprisen franco grænse vil således under alle omstændigheder kun bevirke, at firmaet Ramel pådrager sig visse forpligtelser på det tidspunkt, varen indføres i Fællesskabet, men kan ikke påvirke gyldigheden af den aftale, der er indgået mellem ONCV og firmaet Ramel.

ONCV har anført, at der herefter ikke for Domstolen er anledning at tage stilling til, i hvilket omfang referenceprisen skal anses for overholdt, idet svaret er uden betydning for tvistens afgørelse.

Subsidiært har ONCV dog ønsket at godtgøre, at en tilbagebetaling af de monetære udligningsbeløb til en eksportør i et tredjeland ikke er ensbetydende med en tilsidesættelse af reglerne om EF-referencepriser. ONCV har derfor redegjort for den gældende ordning og har — for så vidt angår vinsektoren i særdeleshed — påberåbt sig artikel 17, stk. 3, i Kommissionens forordning nr. 1380/75 af 29. maj 1975 (EFT L 139, s. 37) som ændret ved Kommissionens forordning nr. 1577/76 af 30. juni 1976 (EFT L 172, s. 57), som bestemmer:

»Referencepriserne franco grænse for vin betragtes som overholdt ved indførsel fra tredjelande, hvis tilbudsprisen for det pågældende produkt,

a) forhøjet i tilfælde af opskrivning af den indførende medlemsstats valuta,

b) i tilfælde af nedskrivning af denne valuta,

med det i følgende afsnit omhandlede beløb ikke er lavere end referenceprisen franco grænse.

Det i foregående afsnit omhandlede beløb er lig med det monetære udligningsbeløb, som anvendes i samhandelen inden for Fællesskabet.«

Når importøren inden for Fællesskabet får udbetalt monetære udligningsbeløb, der fradrages i den pris, der betales til eksportøren fra et tredjeland, og importøren fortsat får udbetalt nævnte monetære udligningsbeløb, kommer den reelle udgift ved forretningen efter ONCV's opfattelse til at svare til den i kontrakten

fastsatte pris med fradrag af de beløb, der overføres i form af monetære udligningsbeløb. Da disse beløb, der efter deres natur er svingende, ikke kendes nøjagtigt på det tidspunkt, kontrakten indgås, vil den eneste måde, hvorpå referenceprisen franco grænse kan overholdes i tilfælde af et køb, der afsluttes til minimumsprisen, være at eliminere virkningen af de positive monetære udligningsbeløb ved at aftale, at prisen består dels af en fast størrelse (referenceprisen franco grænse) og dels et beløb, der beregnes senere, nemlig det monetære udligningsbeløb, der fastsættes på indførselstidspunktet. På den måde vil den udgift, importøren inden for Fællesskabet skal afholde ved indførslen, ikke kunne være mindre end det beløb, der kræves i henhold til fællesskabsbestemmelserne.

ONCV er således af den opfattelse, at klausulen om overførsel af de monetære udligningsbeløb, importøren modtager, langt fra er en krænkelse af fællesskabsretten, men tværtimod et lovligt middel til at sikre, at referenceprisen franco grænse overholdes, og at den fællesskabsretlige ordning kommer til at virke efter hensigten.

Ifølge ONCV's opfattelse bør det forelagte spørgsmål derfor besvares således:

a) parterne kan i kontrakten frit aftale, at firmaet Ramel til ONCV skal overføre de på grundlag af kontrakterne modtagne monetære udligningsbeløb;

b) der er ikke anledning til at besvare det præjudicielle spørgsmål om, i hvilket omfang det rejste problem vedrørende fællesskabsretten har betydning for omfanget af parternes kontraktlige forpligtelser;

c) under alle omstændigheder er firmaet Ramel's forpligtelse til at overføre de i henhold til kontrakterne med ONCV modtagne monetære udligningsbeløb til ONCV ikke i strid med EF-ordningen. En sådan forpligtelse er tværtimod et lovligt middel til at sikre, at referenceprisen franco grænse overholdes.

3. *Kommissionen* har anført, at de præjudicielle spørgsmål, der er forelagt Domstolen, kan behandles ud fra to synsvinkler:

— dels med hensyn til bestemmelserne vedrørende ordningen inden for vinsektoren og den gældende ordning vedrørende de omtvistede indførsler, og

— dels med hensyn til kontraktsforholdet mellem salgsorganisationen i tredjelandet og den franske importør.

a) Når tidspunktet for de pågældende indførsler (1978) tages i betragtning, finder følgende fællesskabsbestemmelser anvendelse:

— med hensyn til indførsel af vin: Rådets forordning nr. 816/70 af 28. april 1970 (EFT 1970 I, s. 212), som bestemmer, at der hvert år skal fastsættes en referencepris på grundlag af »orienteringspriserne« for de for fællesskabsproduktionen mest repræsentative vine, til hvilke de omkostninger lægges, som opstår, når fællesskabsvine placeres i samme afsætningsled som importerede vine. Nævnte referencepriser indgår som led i samhandelen med tredjelande og er i den forbindelse et af de midler,

som Fællesskabet har til sin rådighed for at undgå forstyrrelser på det interne vinmarked på grund af tilbud på verdensmarkedet til priser, der afviger fra de normale. I tilfælde af, at tilbudsprisen franco grænse for en vin med tillæg af told er lavere end vinens referencepris, opkræves ved import af denne vin en udligningsafgift på størrelse med forskellen mellem nævnte to priser. For så vidt angår indførsel af vin fra Algeriet bestemmer Rådets forordning nr. 1287/76 af 28. maj 1976 (EFT L 141, s. 1), at tolden for vin indført med henblik på direkte forbrug nedsættes med 80 %;

— med hensyn til de monetære udligningsbeløbs indvirkning på overholdelsen af referencepriserne for vin ved indførsel: artikel 17, stk. 3, i Kommissionens forordning nr. 1380/75 af 29. maj 1975 som ændret ved Kommissionens forordning nr. 1577/76 af 30. juni 1976 (jfr. ovenfor).

— Kommissionen har heraf udledt *dels*, at priserne franco grænse må betragtes som overholdt, når tilbudspriserne i franske francs for den indførte vin, med fradrag af det negative monetære udligningsbeløb ikke er mindre end referenceprisen franco grænse, omregnet til franske francs efter den grønne kurs, *dels*, at importøren har ansvaret for, at der ved toldbehandlingen fremlægges en kontrakt, hvis tilbudspris opfylder nævnte betingelser, og *endelig*, at den pris, der gælder, må være prisen i henhold til kontrakten, altså den først fakturerede pris, hvortil kommer det monetære udligningsbeløb, ONIVIT udbetaler i henhold til den omtvistede kontraktklausul.

Nævnte klausul er således ikke i strid med fællesskabsretten.

b) For så vidt angår kontraktsforholdet mellem salgsorganisationen i tredjelandet og importøren har Kommissionen henvist til dommen i sag 74/79, jfr. ovenfor, hvor Domstolen fastslog, at fællesskabsreglerne om monetære forhold på landbrugsområdet vedrørende monetære udligningsbeløb kun angår forholdet mellem den erhvervsdrivende og den offentlige myndighed, der opkræver henholdsvis yder det monetære udligningsbeløb, og at det kontraktretlige område, som er undergivet national lovgivning, begynder uden for disse bestemmelsers anvendelsesområde. Spørgsmålet om, hvorvidt det monetære udligningsbeløb skal overføres af den erhvervsdrivende til hans medkontrahent, er følgelig et kontraktretligt spørgsmål, som ikke henhører under fællesskabsretten.

Til støtte for, at firmaet Ramel's kontrakt med ONCV er ugyldig, kan firmaet herefter ikke ifølge Kommissionen påberåbe sig, at den omtvistede klausul er en krænkelse af fællesskabsretten: klausulen henhører nemlig ikke under fællesskabsretten.

Kommissionen har derfor foreslået, at Domstolen besvarer de forelagte præjudicielle spørgsmål således:

»Ved indførsel af produkter inden for vinsektoren fra tredjelande skal referencepriserne franco grænse anses for overholdt, såfremt tilbudsprisen for det pågældende produkt, forhøjet med et eventuelt positivt monetært udligningsbeløb eller nedsat med et eventuelt nega-

tivt monetært udligningsbeløb, ikke er lavere end referenceprisen franco grænse.

Bedømmelsen af en bestemmelse i en kontrakt mellem salgsorganisationen i et tredjeland og en importør i en EF-medlemsstat, hvorved importøren forpligter sig til at overføre de monetære udligningsbeløb til salgsorganisationen, henhører ikke under fællesskabsretten.«

III — Skriftlige indlæg som svar på Domstolens spørgsmål

a) Firmaet Ramel har først givet en kort redegørelse for fællesskabsbestemmelserne vedrørende den gældende ordning for indførsel af vin, og har videre bemærket, at ingen af de tre ordninger, Domstolen har opstillet, svarer nøjagtigt til de vilkår, som har været gældende for forretningsforholdet mellem firmaet Ramel og ONCV.

Firmaet har anerkendt, at det til syvende og sidst var følgende ordning, der fandt anvendelse:

— i den første faktura faktureredes referenceprisen franco grænse, og den franske importør betaler denne pris fuldt ud;

— i tillægsfakturaen faktureredes et beløb svarende til de monetære udligningsbeløb, importøren havde oppebåret.

Firmaet Ramel har i øvrigt gentaget sine påstande og er fortsat af den opfattelse, at dette »variable« system førte til, at tilbudsprisen franco grænse i henhold til fakturaerne var mindre end referenceprisen franco grænse på det tidspunkt, vinene blev indført til Frankrig, hvorfor den referencepris, som hele ordningen med monetære udligningsbeløb er baseret på, ikke er overholdt ved indførslen.

b) ONCV har bemærket, at den ordning, der er fastsat i kontrakten, og som finder anvendelse mellem parterne, var den første af de tre ordninger i Domstolens skriftlige spørgsmål:

— i den første faktura faktureredes en pris svarende til eller højere end referenceprisen franco grænse, og den i kontrakten angivne pris betales fuldt af importøren;

— derefter fremsendes en tillægsfaktura svarende til de monetære udligningsbeløb, den franske importør havde modtaget fra ONIVIT, således at den udgift, den pågældende erhvervsdrivende faktisk har, mindst svarer til referenceprisen franco grænse.

IV — Mundtlig forhandling

I retsmødet den 24. februar 1983 er der afgivet mundtlige indlæg af Office national ved advokat P. Arnaud, Paris, af Les Fils d'Henri Ramel ved advokat J. Imbach, Strasbourg, og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved J.-C. Séché, som befuldmægtiget, og V. Groebner som sagkyndig.

J.-C. Séché fremsatte som befuldmægtiget for Kommissionen bemærkninger, som til en vis grad ændrer indholdet af de skriftlige konklusioner, Kommissionen var nået frem til.

Kommissionens nye forslag til besvarelse af spørgsmålene har følgende ordlyd:

»1. På baggrund af den tvist, den forelæggende ret skal afgøre i nærværende sag, kan kontraktlige forpligtelser, hvorefter der til eksportøren skal overføres et beløb svarende til det monetære udligningsbeløb, der er gældende den dag, toldformaliteterne udføres, ikke anses som værende i strid med fællesskabsretten.

2. En handel, som både forudsætter betaling af et acontobeløb svarende til referenceprisen franco grænse samt et variabelt beløb, som i henhold til en aftale mellem de erhvervsdrivende skal svare til det monetære udligningsbeløb, der gælder den dag, toldformaliteterne ved varernes overgang til fri omsætning gennemføres, er forenelig med fællesskabsretten, såfremt det kan konstateres, at tilbudsprisen mindst svarer til referenceprisen franco grænse.

3. Under forudsætning af, at referencepriserne franco grænse overholdes og kun i så fald, henhører bedømmelsen af en bestemmelse i en aftale indgået mellem salgsorganisationen i et tredjeland og importøren i en EF-medlemsstat, i henhold til hvilken importøren forpligter sig til at overføre de monetære udligningsbeløb til salgsorganisationen, ikke under fællesskabsretten.«

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 24. marts 1983.

V — Anmodning fra firmaet Ramel om genåbning af retsforhandlingerne

Ved skrivelse af 8. marts 1983, registreret på Domstolens justitskontor den 10. marts, har firmaet Ramel anmodet om »genoptagelse af den mundtlige forhandling og, om fornødent, af skriftvekslingen, jfr. artikel 61 i Domstolens procesreglement af 4. december 1974«.

Som svar på nævnte skrivelse og efter at have fastslået, at alle de oplysninger, der er nødvendige for at besvare de spørgsmål, der er forelagt for Domstolen i nærværende sag, allerede er til rådighed, har tredje afdeling besluttet ikke at tage anmodningen til følge.

Præmisser

1 Ved dom af 11. juni 1982, indgået til Domstolen den 21. juni 1982, har Tribunal de commerce de Bourg-en-Bresse (Ain) i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt to præjudicielle spørgsmål, dels om fortolkningen af de fællesskabsretlige bestemmelser om fastsættelse af referencepriser og tilbudspriser franco grænse ved indførsel af vin fra et tredjeland til en EF-medlemsstat og de monetære udligningsbeløbs indvirkning på disse prisordninger (jfr. navnlig Rådets forordning nr. 816/70 af 28. 4. 1970, EFT 1970 I, s. 212, og Kommissionens forordning nr. 1380/75 af 29. 5. 1975, EFT L 139, s. 37,

som ændret ved Kommissionens forordning nr. 1577/76 af 30. 6. 1976, EFT L 172, s. 57), og dels om værdien i forhold til fællesskabsretten af en klausul i en aftale mellem to erhvervsdrivende om, at de monetære udligningsbeløb skal overføres.

2 Spørgsmålene er stillet i forbindelse med en sag mellem Office national de commercialisation des produits viti-vinicoles, der er en offentlig, algerisk industri- og handelsvirksomhed, der bl.a. markedsfører vine, der er produceret i Algeriet (herefter benævnt ONCV) og selskabet med begrænset ansvar Les Fils d'Henri Ramel, der har hjemsted di Charnoz-Meximieux (herefter benævnt Ramel).

3 Firmaet Ramel køber hos ONCV algeriske vine, som det indfører til Frankrig. I afsnittet »priser« i salgskontrakterne hedder det:

»Parterne er enige om, at køberen skal indbetale ethvert monetært udligningsbeløb, der udbetales af ONIVIT, direkte på sælgerens konto på grundlag af tillægsfakturaer, der udarbejdes i dette øjemed. Da udligningsbeløbet fastsættes på indførselstidspunktet, er køberen forpligtet til at underrette sælgeren herom straks efter toldbehandlingen af vinene . . .«

4 Frem til 1978 indbetalte firmaet Ramel som aftalt og i medfør af nævnte klausul de beløb, firmaet fik udbetalt i form af monetære udligningsbeløb. Fra og med maj 1978 betalte firmaet de beløb, der var aftalt i kontrakterne, men afviste derimod at betale de beløb, der svarede til de monetære udligningsbeløb til ONCV, idet firmaet navnlig henviste til, at en sådan betaling var i strid med den fællesskabsretlige ordning, og at ovennævnte klausul både var ulovlig og ugyldig.

5 Stillet over for denne afvisning og efter at ONCV til firmaet Ramel havde fremsendt fakturaer svarende til de monetære udligningsbeløb, som firmaet faktisk havde oppebåret, indstævnede ONCV firmaet Ramel for Tribunal de commerce de Bourg-en-Bresse med påstand om betaling af de omtvistede beløb.

6 Ved dom af 11. juni 1982 har nævnte ret udsat sagen og besluttet at forelægge følgende to præjudicielle spørgsmål for Domstolen:

»1. a) Kan den nationale salgsorganisation i et Maghreb-tredjeland udføre vine til en EF-medlemsstat til en importpris, der er lavere end referenceprisen, uden at der for sådanne vine opkræves told efter den nedsatte eller den fulde toldsats?

b) Såfremt dette spørgsmål besvares benægtende: kan salgsorganisationen — med henblik på at undgå anvendelse af denne regel — kontraktmæssigt aftale med sin medkontrahent (importøren i en EØF-stat), at de ved indførslen modtagne monetære udligningsbeløb skal betales tilbage til salgsorganisationen, således at det efterfølgende over for Fællesskabet kan godtgøres, at fakturaprisen svarer til referenceprisen?

2. a) Kan de monetære udligningsbeløb, der udbetales importøren i en EØF-stat, være indbefattet i referenceprisen?

b) Såfremt dette spørgsmål besvares benægtende: hvilken betydning har en aftale mellem salgsorganisationen i et Maghreb-tredjeland og en fransk importør om, at importøren er forpligtet til at overføre udligningsbeløbene til salgsorganisationen, for at det kan godtgøres, at referenceprisen er overholdt?«

ONCV's påstand om, at Domstolen ikke bør besvare spørgsmålene

7 ONCV har gjort gældende, at det at følgende tre årsager er unødvendigt, at Domstolen besvarer de præjudicielle spørgsmål, således som de er formuleret af den forelæggende ret: 1) der er ikke begået eller konstateret nogen tilsidesættelse af den fællesskabsretlige ordning, 2) en eventuel manglende overholdelse af EF-referenceprisen er uden betydning for parternes kontraktlige forpligtelser, således at 3) svaret på det stillede spørgsmål under alle omstændigheder er uden betydning for sagens afgørelse.

8 Som Domstolen gentagne gange har fastslået, tilkommer det den ikke at tage stilling til, om anmodningen om en præjudiciel afgørelse er rimelig. Som led i den i traktatens artikel 177 foretagne kompetencefordeling mellem de nationale retter og Domstolen påhviler det nemlig den nationale ret, som alene

har et umiddelbart kendskab til både sagens faktiske omstændigheder og parternes argumenter, og som er ansvarlig for dens afgørelse, med fuldt kendskab til sagen at tage stilling til, om de retlige spørgsmål, der er rejst under den tvist, der er indbragt for retten, er relevante, og om det er nødvendigt at anmode om en præjudiciel afgørelse, for at den kan afsige sin dom.

Besvarelsen af den forelæggende rets spørgsmål 1. a)

9 Den nationale ret har anmodet Domstolen om at tage stilling til, om en salgsorganisation i et Maghreb-tredjeland kan udføre vine til en EF-medlemsstat til en importpris, der er lavere end EF-referenceprisen, uden at der for disse vine opkræves told.

10 I medfør af artikel 9 i Rådets forordning (EØF) nr. 816/70 af 28. april 1970 om supplerende regler for den fælles markedsordning for vin, som finder anvendelse i den foreliggende sag, fastsættes der for vin hvert år referencepriser, udtrykt i regningsenheder pr. grad alkohol/hl eller i regningsenheder pr. hl, på grundlag af orienteringspriserne for de for fællesskabsproduktionen mest repræsentative bordvinstyper; for hver vin, for hvilken der fastsættes en referencepris, skal der fastsættes en tilbudspris franco grænse for enhver import; i tilfælde af, at tilbudsprisen franco grænse for en vin er lavere end referenceprisen, opkræves der en udligningsafgift svarende til forskellen mellem referenceprisen og tilbudsprisen franco grænse.

11 I henhold til artikel 13 i aftalen mellem Det europæiske økonomiske Fællesskab og Den demokratiske folkerepublik Algeriet, der findes som bilag til Rådets forordning nr. 1287/76 af 28. maj 1976 (EFT L 141, s. 1) indrømmes toldnedsættelsen ved indførsel til Fællesskabet af vin af friske druer med oprindelse i Algeriet desuden kun på betingelse af, at de priser, der anvendes ved indførslen, til enhver tid er større end eller lig med Fællesskabets referencepriser.

12 Ved at sammenholde disse bestemmelser følger det, at ovennævnte spørgsmål bør besvares således, at bestemmelserne er til hinder for, at salgsorganisatio-

nen i et tredjeland som Algeriet kan udføre vine til en EF-medlemsstat til en tilbudspris franco grænse, der er lavere end referenceprisen for sådanne vine. I så fald skal der opkræves en udligningsafgift svarende til forskellen mellem referenceprisen og tilbudsprisen franco grænse.

Svarene på den forelæggende rets øvrige spørgsmål

13 Det er Domstolens opfattelse, at spørgsmålene 1. b), 2. a) og 2. b) drejer sig om monetære udligningsbeløbs indvirkning på de ovenfor undersøgte prisordninger, og om de kontraktsbestemmelser, der er sagens genstand, er forenelige med fællesskabsretten. Da de pågældende præjudicielle spørgsmål er nøje forbundne, vil Domstolen behandle og besvare dem under ét.

14 Artikel 17, stk. 3, i Kommissionens forordning nr. 1380/75 som ændret ved artikel 1 i Kommissionens forordning nr. 1577/76, som finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, bestemmer:

»3. Referencepriserne franco grænse for vin betragtes som overholdt ved indførsel fra tredjelande, hvis tilbudsprisen for det pågældende produkt:

a) forhøjet i tilfælde af opskrivning af den indførende medlemsstats valuta,

b) i tilfælde af nedskrivning af denne valuta, med det i følgende afsnit omhandlede beløb ikke er lavere end referenceprisen franco grænse.

Det i foregående afsnit omhandlede beløb er lig med det monetære udligningsbeløb, som anvendes i samhandelen inden for Fællesskabet.«

15 Heraf følger, at tilbudsprisen franco grænse skal forhøjes respektivt nedsættes med de monetære udligningsbeløb, alt efter om den indførende medlemsstats valuta er opskrevet eller nedskrevet, og at prisen herefter skal

være større end eller lig med referenceprisen franco grænse, for at de fællesskabsretlige bestemmelser kan anses for overholdt.

16 I den foreliggende sag fremgår det af parternes skriftlige indlæg, således som de nærmere er blevet uddybet under den mundtlige forhandling, at ONCV straks ved indførslen fakturerede firmaet Ramel referenceprisen franco grænse, som forudsattes kendt ved handelens afvikling, og at firmaet Ramel med det samme betalte denne første faktura. På et senere tidspunkt, nemlig når de for handelen gældende monetære udligningsbeløb kendtes nøjagtigt, fremsendte ONCV til firmaet Ramel en tillægsfaktura svarende til de monetære udligningsbeløb, firmaet Ramel havde oppebåret.

17 Da der således er tale om en import til et land med nedskrevet valuta, skulle tilbudsprisen franco grænse for en handel, som de erhvervsdrivende ønskede gennemført til minimumsprisen, være større end eller lig med referenceprisen franco grænse forhøjet med de for denne indførsel gældende monetære udligningsbeløb.

18 Hvis tilbudsprisen franco grænse herefter er større end eller lig med referenceprisen franco grænse forhøjet med de monetære udligningsbeløb, og hvis importøren øjeblikkelig betaler nævnte pris, henhører kontraktbestemmelser om, at den franske importør skal overføre de monetære udligningsbeløb til den algeriske eksportør, ikke under fællesskabsretten, men er undergivet national lovgivning således, som Domstolen allerede har fastslået i dommen af 13. februar 1980 (Samavins, sag 74/79, Sml. s. 239).

19 Hvis importøren derimod på indførselstidspunktet kun har betalt et beløb svarende til referenceprisen franco grænse, mens handelen skal gennemføres til en tilbudspris franco grænse, der er lig med referenceprisen franco grænse forhøjet med de monetære udligningsbeløb, er det en nødvendig betingelse for, at ovennævnte fællesskabsretlige bestemmelser er overholdt, at den franske importør til den algeriske eksportør overfører et beløb svarende til de monetære udligningsbeløb.

20 I så fald, altså hvor handelen gennemføres til minimalprisen, vil forholdet således være det, at såfremt det for den pågældende handel anvendte monetære udligningsbeløb på det tidspunkt, da toldformaliteterne med henblik på varens ekspedition til frit forbrug udføres, først kendes på et tidspunkt, der ligger efter handelens gennemførelse, kan en kontraktbestemmelse om, at et beløb svarende til nævnte monetære udligningsbeløb skal overføres, ikke anses for at være i strid med fællesskabsretten, hvis overholdelse bestemmelsen tværtimod skal sikre.

21 Spørgsmålene 1-b), 2-a) og 2-b) fra den forelæggende ret bør derfor besvares således, at såfremt handelen gennemføres til minimalprisen, skal artikel 17, stk. 3, i forordning nr. 1380/75 som ændret ved artikel 1 i forordning nr. 1577/76 fortolkes således, at hvis importøren på indførselstidspunktet kun betaler et beløb svarende til referenceprisen franco grænse, mens handelen skal gennemføres på grundlag af en pris, hvor tilbudsprisen franco grænse svarer til referenceprisen franco grænse forhøjet med de monetære udligningsbeløb, er det en nødvendig betingelse for at ovennævnte fællesskabsretlige bestemmelser er overholdt, at den franske importør til den algeriske eksportør overfører et beløb svarende til de monetære udligningsbeløb, når disse kendes nøjagtigt, hvorfor en kontraktsbestemmelse om overførsel af et beløb svarende til de pågældende monetære udligningsbeløb i så fald ikke kan anses for at være i strid med fællesskabsretten, hvis overholdelse bestemmelsen tværtimod skal sikre.

Sagens omkostninger

22 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale domstol, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt den af Tribunal de commerce de Bourg-en-Bresse ved dom af 11. juni 1982, for ret:

1. Artikel 9 i Rådets forordning nr. 816/70 af 28. april 1970 sammenholdt med artikel 13 i interimsaftalen mellem Det europæiske økonomiske Fællesskab og Den demokratiske folkerepublik Algeriet, der er bilag til Rådets forordning nr. 1287/76, er til hinder for, at en salgsorganisation i et tredjeland som Algeriet kan udføre vine til en EF-medlemsstat til en tilbudspris franco grænse, der er lavere end den for de pågældende vine fastsatte referencepris. I så fald skal der opkræves en udligningsafgift svarende til forskellen mellem referenceprisen og tilbudsprisen franco grænse«.

2. Såfremt handelen gennemføres til minimalprisen, skal artikel 17, stk. 3, i forordning nr. 1380/75 som ændret ved artikel 1 i forordning nr. 1577/76 fortolkes således, at såfremt importøren på indførselstidspunktet kun betaler et beløb svarende til referenceprisen franco grænse, mens handelen skal gennemføres på grundlag af en pris, hvor tilbudsprisen franco grænse svarer til referenceprisen franco grænse forhøjet med monetære udligningsbeløb, er det en nødvendig betingelse for at ovennævnte fællesskabsretlige bestemmelser er overholdt, at den franske importør til den algeriske eksportør overfører et beløb svarende til de monetære udligningsbeløb, når disse kendes nøjagtigt, hvorfor en kontraktbestemmelse om overførsel af et beløb svarende til de pågældende monetære udligningsbeløb i så fald ikke kan anses for at være i strid med fællesskabsretten, hvis overholdelse bestemmelsen tværtimod skal sikre.«

Everling Mackenzie Stuart Galmot

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 28. april 1983.

Justitssekretæren
efter bemyndigelse

H. A. Rühl

Ekspeditionssekretær

U. Everling

Formand for tredje afdeling